

อุบัติเหตุ ? ... เกิดจากพฤติกรรมผู้ขับขี่ แต่ฝ่ายปกครองยังมี “หน้าที่” ครับ !

คดีปกครองที่จะนำมาเล่าสู่กันฟังฉบับนี้ เป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับโครงสร้างสะพานรวิงไม่ถูกต้อง ทำให้รถยนต์เกิดอุบัติเหตุและการทำหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการติดตั้งเครื่องหมายการจราจรและดำเนินการในส่วนอื่นเพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับประชาชน

ข้อเท็จจริงคือ ผู้ฟ้องคดีห้าคนที่บ้านพักอาศัยและประกอบธุรกิจอยู่ตรงข้ามสะพานกรุงเทพ (สะพานพระราม 3) บริเวณที่เชื่อมต่อถนนเจริญกรุง ฟ้องว่าได้รับความเสียหายจากอุบัติเหตุจากรถยนต์ที่วิ่งลงจากสะพาน เลี้ยวหักทางโค้งไม่ทันพลิกคว่ำ ทำให้อาคารของผู้ฟ้องคดีเสียหาย โดยผู้ฟ้องคดีอ้างว่ามีการเกิดอุบัติเหตุในลักษณะเดียวกันมาแล้วถึง 9 ครั้ง เนื่องจากสะพานมีความสูง 4 เมตร รถยนต์ต้องเลี้ยวหักศอกไปตามสะพานสองครั้งก่อนเข้าสู่ถนนเจริญกรุง การติดป้ายเตือนเป็นเพียงการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ และมีขนาดเล็ก ข้อความมากเกินไปที่ผู้ขับขี่จะอ่านได้ทันท่วงที ป้ายมีฝุ่นจับ ไฟส่องสว่างไม่เพียงพอ และช่องทางลงมีความยาวของทางราบมีระยะทางสั้นกว่าที่ควรจะเป็นทำให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง

จึงนำคดีมาฟ้องศาลปกครอง ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดี (กรมทางหลวงชนบท) แก้ไขโครงสร้างส่วนปลายสะพาน และติดตั้งเสาเหล็กและคานจำกัดความสูงสำหรับรถบรรทุกตั้งแต่หกล้อขึ้นไป ระหว่างการแก้ไขโครงสร้าง

แต่ผู้ถูกฟ้องคดีให้การว่า การที่มีอุบัติเหตุเกิดบริเวณดังกล่าวเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร และเกิดจากความประมาทของผู้ขับขี่รถยนต์ที่ไม่ลดความเร็วตามที่กำหนด ไม่ได้เกิดจากรูปแบบโครงสร้างของสะพานและได้จัดทำป้ายเตือนผู้ขับขี่ให้ใช้ความระมัดระวัง ลดความเร็วและห้ามใช้รถยนต์ และการออกแบบสะพานคำนึงถึงผลกระทบของประชาชนแล้ว

ประเด็นที่ศาลปกครองวินิจฉัยก็คือ โครงสร้างสะพานเป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุและทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ก่อนสร้างสะพาน ผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการให้ผู้เชี่ยวชาญออกแบบเป็นการเฉพาะ การสำรวจและออกแบบโครงสร้างใช้เวลาถึง 4 ปี จึงทำสัญญาก่อสร้างสะพานกรุงเทพ ถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการศึกษาถึงโครงสร้างและความปลอดภัยในการใช้สะพาน ประกอบกับผู้เชี่ยวชาญของสมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยชี้แจงว่า ตามหลักวิศวกรรมอุบัติเหตุอาจเกิดจากหลายกรณี เช่น พฤติกรรมของการขับขี่โดยตรง ความบกพร่องด้านร่างกาย ความไม่สมบูรณ์ของสภาพรถยนต์หรือบรรทุกน้ำหนักเกินกว่ากำหนดหรือยานพาหนะไม่สอดคล้องกับการใช้งานหรือเกิดจากงานด้านวิศวกรรมทางหลวง การวางแผน การออกแบบ การดำเนินการก่อสร้าง การควบคุมการจราจรให้สอดคล้องของแบบ และการบำรุงรักษาให้สอดคล้องกับการออกแบบ

เมื่อสะพานพิพาททางลงถนนเจริญกรุงมีลักษณะเป็นทางโค้งเชื่อมต่อกับทางตรงมีความลาดชัน -6% และมีช่วงทางตรงยาวประมาณ 270 เมตร ก่อนที่จะบรรจบกับโค้งส่วนปลายโดยมีแนวนอนที่ประจบกับถนนเจริญกรุงที่มุม 60 องศา ซึ่งมีผลต่อระยะการมองเห็นที่ปลอดภัย ทั้งการกำหนดระยะควบคุมความเร็วของผู้ขับขี่ที่ความเร็ว 50, 40 และ 30 กิโลเมตรต่อชั่วโมงตามลำดับ ในช่วงลงสะพานก็เป็นไปตามหลักการคำนวณตามความลาดชันของถนนที่ผู้ขับขี่จะสามารถควบคุมความเร็วได้ในระยะปลอดภัยและสามารถหยุดรถที่ปลายสะพานได้อย่างปลอดภัยก่อนเลี้ยวซ้ายเข้าถนนเจริญกรุงต่อไป

ตามหลักวิชาการวิศวกรรมโยธา การเกิดอุบัติเหตุดังกล่าวไม่ใช่ผลโดยตรงจากการก่อสร้างทางลงสะพานลาดชัน การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดี จึงไม่เป็นการละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี

จึงไม่ต้องแก้ไขโครงสร้างทางลงสะพานตามที่ผู้ฟ้องคดีร้องขอแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม ศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยถึงการทำหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีว่า อุบัติเหตุร้ายแรงเกิดขึ้นถึง 9 ครั้ง และการติดตั้งป้ายเตือนหรือห้ามรถยนต์บางประเภทก็เป็นดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งหากดำเนินการตั้งแต่เริ่มแรกย่อมทำให้อุบัติเหตุลดน้อยลง แสดงให้เห็นว่าการติดตั้งเครื่องหมายจราจรยังไม่เพียงพอต่อการป้องกันอุบัติเหตุ จึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีละเลยต่อหน้าที่โดยไม่ได้ดำเนินการให้ครบถ้วนและเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ต้องกำกับ ตรวจสอบ และควบคุมเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการใช้ทางหลวง โดยอาจจัดทำป้ายจราจรให้มีขนาดตัวอักษรใหญ่ขึ้น จัดทำป้ายแสดงลักษณะของถนนและคำเตือนที่แสดงว่าอาจเกิดอันตรายจากการฝืนกฎจราจรให้ชัดเจน คู่มือรักษาป้ายจราจร ไฟสัญญาณจราจร และไฟทางให้มีสภาพที่ดีอยู่เสมอ ตลอดจนการกำหนดและการควบคุมให้ผู้ขับรถถือปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด รวมทั้งกำหนดมาตรการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 460/2556)

คดีนี้จึงเป็นอุทธรณ์ที่ดีทั้งในฝ่ายปกครองที่จะต้องตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนอย่างเคร่งครัด และพิจารณาดำเนินการด้วยความรอบคอบทุกด้าน ในส่วนของผู้ขับรถและผู้ใช้รถใช้ถนนเองก็ต้องใช้ความระมัดระวังและปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัดเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินด้วย ... ครับ

นายปกครอง